

החזרה הכללית

נותן מפקד היחידה, הצועד בראש יחידתו. מאחוריו צועד רס"ר יהודי דה, כשהוא מודרך אותה בתנועות בטוחות של מנצח על תזמורת.

לגבי החייל הוא הסאנק, החולף על כביש האספלט. לנביה של הצופה האלגנטית משמאל: שמיכה המגינה עליה מפני צינת הלילה.

דוגמה אישית

שריון אישי

איגוד. בשנת 1956 החליט להיכנס למיסחר. בתחילה היה זה מישרד קטן לתיווך מכר ניות, ברחוב בנייהודה. כעבור שנתיים פתח מוניה את מיגרשו ברחוב ארלוזורוב. בשנת 1960 ביצע שפירא את עסקתו הגדולה הראשונה: הוא הביא מצרפת 40 מכוניות משומשות פיזו 403. בעסקה זו הפסיד. כי עוד בהיות המכוניות בנמל, נכנסו לתוקפם מיסים חדשים. אך הכשלוך לא שבר את גבו. דווקא אז פתח מוניה במסע פירסומת מרוכז בעתונות. המיסנה החדש בעסקיו חל בשנת 1962, כאשר הכניס שפירא לשותפות את חברו לספסל הלימודים עוזי פיגרסקי. לעוזי לא היה מושג במיסחר המכוניות, אבל היה לו יתרון גדול אחר: אבא עשיר, שצבר הון כקבלן בגרמניה המערבית. בכסף הזה פתחו השותפים את סלון המכוניות המפואר, במקום שנועד להיקרא כיכר מוניה שפירא. הסלון עצמו עלה רבע מיליון לירות. שם פתחו גם סוכנות מישנה של פורד, שהתמחתה בהחלפת פורד דים משומשים בפורדים חדשים. "אין צורך במומנים", הציע שפירא. "צריך רק פורד ישן — היתר בתשלומים נוחים." השבוע טען, כי תשלומים אלה "אכלו אותי".

מוכר בזול. דווקא בשיא הצלחתם של מוניה ושותפו, נפוצו בין סוחרי המכוניות שמועות על קשיים רציניים של ה'חברה, ועל פשיטת הרגל המתקרבת. הסיבה, לפי שמועות אלו, היתה נעוצה ברמת החיים הגבוהה של המנהל הראשי, וברדיפתו אחר פירסומת אישית. נוסף לזאת, נאמר כי בלהיטותו להגדיל את מחזור עסקיו, היה קונה מכוניות בלי לבדוק אותן, מוכר אותן בהפסד כאשר לא עמד בלחץ החובות. כאשר הגיעו השבוע השמועות לפירסום, דובר על חובות של מאות אלפי לירות — אותם אין החברה מסוגלת לפרוע.

אך מוניה לא היה מוכן להודות בכשלוך. "זה שטויות לדבר על פשיטת-רגל, ואני אתבע את העתון למשפט!" הצהיר. "ה'אמת היא שאנחנו חייבים לפורד 80 אלף לירות, אבל על הסכום הזה יש ערבות בנקאית ופורד אפילו לא דורשים את הכסף. נוסף לזאת אני חייב בבנק למיסחר ותע' שיה איזה 20 וכמה אלף לירות עלובות." הדבר היחיד שבו היה מוניה מוכן להודות: שותפותו עם עוזי פיגרסקי מתפ' רקת. עוזי ישאר בסלון המכוניות שנקנה בכסף, ואילו מוניה יחזור למיגרשו ברחוב ארלוזורוב. כעבור יום חזר בו גם מהודאה זו. לראייה ישבו שני השותפים כידיים טובים בסלון המפואר, ניהלו את עסקיהם כרגיל.

זכרונות

חברים מספרים על חביב

צייד מיוחד במינו ערכו השבוע כתבי העתונות היומית. הם פשטו בערי הארץ ובמושבותיה, לא הסכו שום מאמץ כדי למצוא יהודים תוניסאים שהכירו את אל-חביב בורגיבה מקרוב.

היכול היה מבורך. לא רק שנמצאו יהודים שהכירו את נשיא תוניסיה מקרוב, נמצאו גם כאלה שדיברו איתו.

הרב משה חדר, מי שכיהן במשך 28 שנה כרב בעיר נאבאל שבתרניסיה, סיפר כי בורגיבה רצה כי היהודים יתנו בו אמון. הוא אף נהג להיפגש ל-עיתים מוזמנות עם יהודי המקום, ובידי חדר אף מצויות תמונות בהן הוא נראה משוחח עם אל-חביב.

"בשיחה עמי", סיפר חדר, "הרגיש בור-גיבה מספר פעמים, כי הוא מעריך מאד את העם היהודי והוא אוהב ומכבד עם זה". הוא גם הבטיח שכל עוד ישאר ב'שלטון, אין ליהודים ממה לחשוש. בורגיבה דיבר בשיבחה של ישראל ו-ציין כי הוא מרשה לכל יהודי שרוצה, לצאת מתוניסיה.

הרב חדר לא נישאר חייב. הוא נאם בפני קהל שמנה 5000 איש יהודים, ערבים ונוצרים, קרא להם לתת אמון בבורגיבה, "שתן רבות מהשכלתן, מההון ומאונן למען העם התוניסאי".

בנישאל חדר, עתה תושב צפת, היה חבר התיק בניאודסטור, מפלגתו של בורגיבה. הוא סיפר כי לנשיא תוניסיה ישנו דעות חיוביות על היהודים, אותן שמע עוד ב'38. שנתיים לאחר שהצטרף למפלגתו. יחד עם בורגיבה ישב חדר ב'מתנה מעצר של הצרפתים בבורגי לוביץ שבדרום תוניסיה. בורגיבה הביע את שביעות רצונו מ'השתתפות היהודים במאבק העם התוניסאי'.

אשה סוקרת מחלקת חיילים - ונער סוקר ח"ן מזמר

בתקופת הכיבוש הערבי בספרד וברדרום צרפת. היהודים היו תמיד האינטליגנציה שתומכה לחיי המסחר והמדע של ארצנו. **נשים ג'ו,** אף הוא מינוב, מספר: "בורגיבה? בטח, בטח שאני מכיר אותו! הוא היה עורך-דין שלי. כשקיבל את הנשיא את עשה בורגיבה אסיפה בבית-הכנסת ב'עירה נאבאל, ואסף את כל היהודים. הוא הכריז שעכשיו יש אחדות, ואין הבדל בין יהודי, מוסלמי ונוצרי. "אחר כך סיפר שהיהודים עזרו לו כי שהיה בבית-הסוהר. אפילו כאן, ביניכם, יש אסיר יהודי שעזר לי הרבה, גילה הנשיא. כולם בתפלאו ולא ידעו מי הוא היהודי הזה, ואז הראה בורגיבה באצבע על כך דודי ואמר: "זהו, חמנו גוי!" אחד המרואיינים סיפר כי בורגיבה נהג לשבח בנאומיו מילים עבריות, בנוסח יהודי תוניסיה: "כך, למשל, הוא אומר סכנה ב'עברית, במקום להשתמש במלה הערבית חסר".

בת גילו. משפחתו לא היתה עשירה, אבל מכובדת מאד. זיתון הוסיף וסיפר כי אמו של אל-חביב מתה בהיותו עולי-ימים, והוא התרוועע בבתי השכנים היהודיים. בני היהודים אף עזרו לו בהכנת השיעורים של בית-הספר. בתוניסיה עבד זיתון כחשמלאי, התקין מפעם לפעם רמקולים בעצרות-עם בהן נאם נשיא תוניסיה. "כך הכרתי את בורגיבה ומנהיגים אחרים, והייתי נוסע עמם ממקום למקום". **רב (ג'ורנו) שחר** מינוב: "זמן רב ציפינו לצעד כזה מצידו של בורגיבה, כי מאז ומתמיד היה האיש ידום של ה'היהודים". שחר, יליד תוניסיה, זוכר כי מדי יום ששי, לפני שידור התפילה מהמסגד, היה קולו של נשיא תוניסיה בוקע מן המקלט: "היהודים הם אחינו, ואין לפגוע בהם ל'רעה, יש לשכוח את העבר. היהודים עזרו לנו, ועמדו לצידנו בכל התקופות, ואף

מספר חדר. "הוא טפח על כתפי ועודדני". העציר, שהפך אחר-כך לנשיא מדינתו ה'משוחררת, אירגן חוגים ולהקות של עצי-רים, בידר אותם עד השעות המאוחרות של הלילה בסיפורים משעשעים. בזמן הכיבוש הנאצי דאג בורגיבה, באמי צעות מושל המדינה, כי ליהודים עובדי הכפייה תינתן זכות קדימה ברשימת מוון, במחירים רישימים וללא תור. הגרמנים הצי'עו לבורגיבה לארגן גודדי נוער ולממן את הוצאותיהם מכספים יהודיים מופקעים. בור-גיבה סירב וענה: "אינני זקוק לכסף מופ'קע, אילו הייתי זקוק לכספים, היו יהודי תוניסיה תורמים מרצונם הטוב". חדר עצמו היה חבר בית-הנבחרים התוני-סאי, ותקופה מסוימת כיהן כמוזכיר כללי של הבית. **אליהו זיתון** ממושב ינוב מספר: "אני נולדתי במונאסטיר, באותו הרחוב שבו נולד בורגיבה. הינו שכנים, בית לידי, ואמי הכירה אותו יפה. היא היתה